

Till Kommunfullmäktige

Utåtande avseende delårsrapport 2017

Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som kommunfullmäktige beslutat om i budget 2017.

Vi, kommunens revisorer, har översiktligt granskat Sölvesborgs kommuns delårsrapport per 2017-08-31. En översiktlig granskning är väsentligt begränsad och inriktad mer på analys och mindre på detaljgranskning. Granskningsresultatet framgår av bifogad revisionsrapport som utarbetats av PwC.

Utifrån vår översiktliga granskning gör vi följande bedömning av kommunens delårsrapport:

- Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt, förutom det som nämns nedan. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2017.

Avvikelse mot lag och god sed sker avseende:

- o RKR:s rekommendation nummer 13 avseende leasing
- o RKR:s rekommendation nummer 15 gällande räntekostnader
- o RKR:s rekommendation nr 18 gällande investeringsbidrag

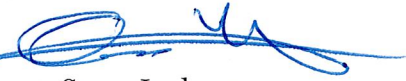
Vid granskningen av årsredovisningen år 2016 noterade vi att erhållen byggbonus under år 2016 och statsbidrag för flyktingmottagning, inte intäktsfördes med motsvarande 13 mnkr under år 2016 i enlighet med god redovisningssed. Dessa 13 mnkr kommer istället intäktsföras i sin helhet under år 2017.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att implementerar rekommendationerna samt att i 2017 års årsredovisning öppet upplysa om avvikelsernas effekt på 2017 års resultat- och balansräkning.

- Vi konstaterar att kommunstyrelsen, i delårsrapporten, inte gör någon tydlig utvärderingen av de prognosticerade finansiella målen. Däremot lämnas en bedömning att de finansiella målen kan uppnås om investeringstakten kan hållas tillbaka och att lånebehovet därmed blir lågt. Utifrån informationen i delårsrapporten delar vi kommunstyrelsens bedömning.
- Vi anser att kommunstyrelsen bör göra en bedömning av den prognostiserade måluppfyllelsen för de verksamhetsmässiga målen. Då det inte lämnas någon prognos i delårsrapporten kan vi inte bedöma om de verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning är förenligt med de av direktionen fastställda målen i Budget 2017.

Bengt Wallin

Bengt Johnsson

Sune Joelsson

Ann-Britt Borgström

Percy Persson

Revisionsrapport

Granskning av delårsrapport 2017

Sölvesborgs kommun

*Mattias Johansson
Auktoriserad revisor/Certifierad kommunal revisor*

*Anna Hilmarsson
Certifierad kommunal revisor*

*Maria Schönbeck
Revisionskonsult*

*Annie Milvén
Revisionskonsult*

Oktober 2017

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning.....	2
2.	Inledning.....	4
2.1.	Bakgrund	4
2.2.	Syfte och revisionsfrågor	4
2.3.	Revisionskriterier	4
2.4.	Avgränsning och metod.....	4
3.	Iakttagelser och bedömningar.....	6
3.1.	Lagens krav och god redovisningssed	6
3.1.1.	Iakttagelser.....	6
3.1.2.	Bedömning	7
3.2.	Resultatanalys	8
3.3.	Nämndernas budgetuppföljning och prognos	8
3.3.1.	Bedömning	9
3.4.	God ekonomisk hushållning.....	9
3.4.1.	Iakttagelser.....	9
3.4.2.	Bedömning	10

1. Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer översiktligt granskat kommunens delårsrapport för perioden 2017-01-01 – 2017-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2017.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Resultatet för perioden är 31,8 mnkr (11,1 mnkr 2016-08-31), vilket är 20,7 mnkr högre än motsvarande period föregående år.

Prognosen för helåret pekar mot ett resultat om 30 mnkr. Bedömningen i delårsrapporten är att resultatet efter balanskravsjusteringar (försäljning av anläggningstillgångar) kommer att uppgå till 29,7 mnkr och att balanskravet kommer att uppfyllas.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt, förutom det som nämns nedan. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2017.

Avvikelse mot lag och god sed sker avseende:

- RKR:s rekommendation nummer 13 avseende leasing
- RKR:s rekommendation nummer 15 gällande räntekostnader
- RKR:s rekommendation nr 18 gällande investeringsbidrag

Vid granskningen av årsredovisningen år 2016 noterade vi att erhållen byggbonus under år 2016 och statsbidrag för flyktingmottagning, inte intäktsfördes med motsvarande 13 mnkr under år 2016 i enlighet med god redovisningssed. Dessa 13 mnkr kommer istället intäktsföras i sin helhet under år 2017.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att implementerar rekommendationerna samt att i 2017 års årsredovisning öppet upplysa om avvikelsernas effekt på 2017 års resultat- och balansräkning.

- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Vi konstaterar att kommunstyrelsen, i delårsrapporten, inte gör någon tydlig utvärdering av de prognosticerade finansiella målen. Däremot lämnas en bedömning att de finansiella målen kan uppnås om investeringstakten kan hållas tillbaka och att lånebehovet därmed blir lågt. Utifrån informationen i delårsrapporten delar vi kommunstyrelsens bedömning.

Vi anser att kommunstyrelsen bör göra en bedömning av den prognostiserade måluppfyllelsen för de verksamhetsmässiga målen. Då det inte lämnas någon prognos i delårsrapporten kan vi inte bedöma om de verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning är förenligt med de av direktionen fastställa målen i Budget 2017.

För såväl de ekonomiska som de verksamhetsmässiga målen bör kommunstyrelsen göra en tydlig utvärdering av måluppfyllelsen där det framgår hur bedömning av måluppfyllelsen för perioden har gjorts med indikatorer samt lämna bedömning av prognostiserad måluppfyllelse per helåret.

I övrigt saknar vi en samlad bedömning huruvida målen för god ekonomisk hushållning kommer att kunna uppnås i enlighet med RKR:s Rekommendation 22.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Kommuner är skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början och i revisorernas uppgift ingår att granska kommunens delårsrapport.

Delårsrapporten ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret och den ska innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång.

Kommunen skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisionsobjekt är styrelsen som är ansvarig för delårsrapportens upprättande.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning vilken skall biläggas delårsrapporten i samband med fullmäktiges behandling av densamma.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

2.3. Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL), kap 9:9 a
- Lag om kommunal redovisning (KRL), kap 9
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 22, Delårsrapport
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning
- Fullmäktiges anvisningar avseende delårsrapport

2.4. Avgränsning och metod

Granskningen av delårsrapporten avgränsas till följande:

- översiktlig granskning av det siffermässiga bokslutet per 2017-08-31,
- förvaltningsberättelsens innehåll,

- hur kommunen redovisar hur väl det prognostiserade resultatet är förenligt med målen för god ekonomisk hushållning (både finansiella och verksamhetsmässiga mål).

Granskningen utgår från Vägledning 4, Granskning av delårsrapport, utgiven av Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen sker genom analytisk granskning och intervjuer med nyckelpersoner som är ansvariga för delårsrapportens upprättande.

Granskningen har planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten ger en rättvisande bild. Granskningen är översiktlig och omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen till den information som ingår i delårsrapporten. Detta utesluter inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt ISA och god revisions-sed i övrigt har.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och biträdande ekonomichef.

3. *Iakttagelser och bedömningar*

3.1. *Lagens krav och god redovisningssed*

3.1.1. *Iakttagelser*

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti 2017. Resultatet för perioden uppgår till 31,8 mnkr (11,1 mnkr), vilket är 20,7 mnkr högre jämfört med motsvarande period föregående år. Resultatet för helåret efter balanskravsjusteringar prognostiseras bli 29,9 mnkr (12,6 mnkr), vilket är 17,3 mnkr högre än motsvarande period föregående år.

Delårsrapporten består av en förvaltningsberättelse samt resultaträkning, balansräkning, jämförelsetal, kassaflödesanalys, vissa andra upplysningar och redovisningsprinciper. Delårsrapporten innehåller därmed de delar som en delårsrapport ska innehålla.

Följande rekommendationer från rådet för kommunal redovisning (RKR) efterlevs inte i delårsboksutslutet:

- RKR:s rekommendation nummer 13 avseende leasing
- RKR:s rekommendation nummer 15 gällande räntekostnader
- RKR:s rekommendation nr 18 gällande investeringsbidrag

Gällande materiella anläggningstillgångar tillämpar kommunen komponentavskrivning vid större investeringar när det bedöms väsentligt. Bedömning görs alltid av avskrivningstid vid investeringar.

Vid granskningen av årsredovisningen 2016 noterade vi att erhållen byggbonus under år 2016 och statsbidrag för flyktningmottagning, inte intäktsfördes med motsvarande 13 mnkr under år 2016 i enlighet med god redovisningssed. Dessa 13 mnkr kommer istället i sin helhet intäktsföras under år 2017.

Det lämnas ingen upplysning i delårsrapporten om att rekommendationerna inte efterlevs men det framgår att principerna är oförändrade.

Någon sammanställd redovisning har inte upprättats i delårsrapporten. Det upprättas dock en sammanställd redovisning i separat rapport som omfattar de bolag och kommunalförbund där Sölvesborgs kommun har ett bestämmande inflytande. Resultatet i kommunkoncernen uppgår för perioden januari till augusti till 57 mkr (27,3 mkr).

Översiktlig förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen innehåller uppgift om händelser av väsentlig betydelse som inträffat under eller efter delårsperiodens slut, men innan delårsrapporten upprättas.

Upplysningar om kommunens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet beskrivs.

En redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten görs. Det prognostiserade resultatet uppgår till 29,9 mnkr, vilket är 18,3 mnkr bättre än budgeterat.

En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen lämnas. I och med årets prognostiserade resultat förväntas kommunen redovisa en ekonomi i balans för år 2017.

Upplysningar om hur den kommunala koncernen definierats/avgränsats, vilka juridiska personer den består av och hur den förändrats i sin sammansättning under delårsperioden framgår inte utan lämnas i en separat rapport.

Finansiella rapporter

Delårsrapporten innehåller resultat- och balansräkningar samt noter. Räkenkaperna omfattar periodens utfall samt jämförelsetal i enlighet med gällande rekommendation.

3.1.2. Bedömning

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2017.

Vi konstaterar att följande rekommendationer från rådet för kommunal redovisning (RKR) efterlevs inte i delårsbokslutet:

- RKR:s rekommendation nummer 13 avseende leasing
- RKR:s rekommendation nummer 15 gällande räntekostnader
- RKR:s rekommendation nr 18 gällande investeringsbidrag

Erhållen byggbonus och statsbidrag för flyktingmottagning intäktsfördes inte i enlighet med god redovisningssed under 2016 med motsvarande 13 mnkr. Dessa 13 mnkr kommer istället i sin helhet intäktsföras under 2017.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att implementerar rekommendationerna samt att i 2017 års årsredovisning öppet upplysa om avvikelsernas effekt på 2017 års resultat- och balansräkning.

3.2. Resultatanalys

I nedanstående tabell redovisas utfallet för de första åtta månaderna 2017, prognos för utfallet för året samt avvikelsen mot budget.

Resultaträkning (mkr)	Utfall delår 2017	Utfall delår 2016	Prognos 2017	Budget 2017 KB 2	Avvikelse mot budget
Verksamhetens intäkter	137,3	159,6	206,5	199,0	7,5
Verksamhetens kostnader	-745,8	-739,5	-1 134,1	-1 139,4	5,3
Avskrivningar	-20,3	-19,5	-31,7	-31,7	0,0
Verksamhetens netto- kostnader	-628,7	-599,4	-959,3	-972,1	12,8
Skatteintäkter	506,1	482,0	759,1	759,9	-0,8
Generella statsbidrag	149,5	124,9	224,2	224,2	0,0
Finansiella intäkter	6,1	5,7	8,2	4,9	3,3
Finansiella kostnader	-1,1	-2,1	-2,1	-5,3	3,2
Årets resultat	31,8	11,1	29,9	11,4	18,5

Prognosen för helåret pekar på ett positivt resultat, 29,9 mnkr, vilket är 18,5 mnkr bättre än budgeterat. Avvikelsen beror på:

- Verksamhetens nettokostnad avviker med 13 mnkr mot budget
- Finansnettot ligger i prognosen 6,5 mnkr bättre än budgeterat

Vid jämförelse mellan år 2017 och år 2016 är det av vikt att beakta hanteringen av byggbonus och statsbidrag för flyktingmottagning.

Utifrån kommunens resultat har vi beräknat att de prognostiserade nettokostnaderna ökar med 5,7 % (3%) jämfört med föregående år, medan skatteintäkterna prognostiseras öka med 7,1% (5,6)%.

3.3. Nämndernas budgetuppföljning och prognos

Budgetavvikelser för nämndernas driftredovisning framgår av delårsrapporten. Budgetavvikelsen uppgår totalt till 18,0 mnkr. Det saknas uppgifter om verksamheternas utfall per augusti, budget och prognos på helår. I tabellen nedan lämnas prognos på budgetavvikelser:

	Budgetavvikelser (mnkr)
Barn o utbildningsnämnden IFO	-0,5
Omsorgsnämnden	3,5
Fritid o kultur nämnden	0,0
Samhällsbyggnadsförvaltningen	1,5
Kommunledningsförvalt inkl reavinst	4,0
Lägre personalomkostnader	0,0
Förfogande/löner och gemensamt	4,5
Skatter	-0,5
Räntor	5,5
Budgetavvikelse	18,0

Den nämnd som visar de största negativa budgetavvikelserna är barn- och utbildningsnämnden IFO med -0,5 mnkr, samt Skatter -0,5 mnkr.

Avvikelser inom IFO avser främst institutionsvård barn och unga (- 2 600 tkr), familjehemsvård barn och unga (- 2 485 tkr), förskolan (+1 050 tkr) samt grundsärskolan (+850 tkr). Inom barn och utbildningsnämnden avser avvikelser främst grundskola (-1 000 tkr), särskilda stödinsatser i skolan (- 500 tkr), förberedelseklassen (- 600 tkr), samt ekonomiskt bistånd genom försörjningsstöd (ca + 2 300 tkr).

Avseende omsorgsnämnden avser avvikelse främst delegerade insatser från sjuksköterskor och rehabiliteringspersonal (- 1 905 tkr), särskilt boende (+2 530 tkr).

Ovanstående visar på att det finns svängningar inom nämndernas prognostiserade resultat.

3.3.1. Bedömning

Vi bedömer att budgetavvikelserna på helår framgår av driftredovisningen och att orsakerna till viss del beskrivs kortfattat i nämndernas verksamhetsberättelser.

Vi bedömer att nämndernas utfall för delåret och uppföljning mot periodiserad budget, inklusive analyser och kommentarer skall finnas i delårsrapporten.

3.4. God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har i Budget 2017 fastställt (KF § 150 2016) kommunen finansiella mål och verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.

De finansiella målen omfattar perioden 2015-2018. Kommunfullmäktige har under år 2009 fastställt mål och visioner för hela kommunen så kallat strategiska områden och inriktningsmål. De strategiska områdena är livsmiljö, arbete och näringsliv, infrastruktur och kommunikationer samt service och vårdskap. Enligt delårsrapporten kommer dessa mål att omarbetas under år 2017. Avseende styrelsens och nämndernas mål så kopplas dessa till handlingsplaner som respektive nämnd beslutar om.

3.4.1. Iakttagelser

Finansiella mål

I delårsrapporten görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i Budget 2017:

Av redovisningen framgår att samtliga mål prognostiseras att uppfyllas. Det saknas nyckeltal och beskrivning kring hur bedömning gjorts att målen prognostiseras uppfyllas, mer än att avstämning efter två tredjedelar av perioden visar att målen kan uppnås. D.v.s. det finns endast en summarisk avstämning mot kommunens finansiella mål. Målen kommer slutligt att utvärderas efter perioden 2015-2018.

Finansiella mål, fastställda av fullmäktige i budget 2017.	Prognostiserad måluppfyllelse
Det samlade resultatet under perioden skall, när kommunallagens balanskrav tillgodosetts, utgöra minst 30 mnkr.	Prognosen är att målet kan uppnås om investeringstakten kan hållas tillbaka och att lånebehovet därmed blir lågt.
Investeringsnivån under perioden skall inte vara högre än de samlade avskrivningarna och dritföverskott, när investeringarna i nya bostadsområden undantagits.	Prognosen är att målet kan uppnås om investeringstakten kan hållas tillbaka och att lånebehovet därmed blir lågt.
Soliditeten ska år 2018 vara minst samma nivå som 2014 års nivå (62 %).	Prognosen är att målet kan uppnås om investeringstakten kan hållas tillbaka och att lånebehovet därmed blir lågt.

Mål för verksamheten

I delårsrapporten görs, i likhet med tidigare år, inte en uppföljning av samtliga mål som fullmäktige fastställt för verksamheten. Verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning nämns inte i delårsrapporten.

3.4.2. Bedömning

Vi konstaterar att kommunstyrelsen, i delårsrapporten, inte gör någon tydlig utvärdering av de prognosticerade finansiella målen. Däremot lämnas en bedömning att de finansiella målen kan uppnås om investeringstakten kan hållas tillbaka och att lånebehovet därmed blir lågt. Utifrån informationen i delårsrapporten delar vi kommunstyrelsens bedömning.

Vi anser att kommunstyrelsen bör göra en bedömning av den prognostiserade måluppfyllelsen för de verksamhetsmässiga målen. Då det inte lämnas någon prognos i delårsrapporten kan vi inte bedöma om de verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning är förenligt med de av direktionen fastställa målen i Budget 2017.

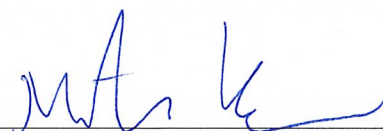
För såväl de ekonomiska som de verksamhetsmässiga målen bör kommunstyrelsen göra en tydlig utvärdering av måluppfyllelsen där det framgår hur bedömning av måluppfyllelsen för perioden har gjorts med indikatorer samt lämna bedömning av prognostiserad måluppfyllelse per helåret.

I övrigt saknar vi en samlad bedömning huruvida målen för god ekonomisk hushållning kommer att kunna uppnås i enlighet med RKR:s Rekommendation 22.

2017-10-17

Anna Hilmarsson
Uppdragsledare

Mattias Johansson
Projektledare